

de meester met de bal

05/03/2010 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

Natuurlijk zijn goede didactieken een belangrijke voorwaarde voor rekensucces bij kinderen. Een goede methode die gebaseerd is op bewezen aanpakken maakt het werk van een leerkracht een stuk eenvoudiger.

Maar de leerkracht zelf is de cruciale schakel tussen de theorie en de grillige dagelijkse praktijk in het klaslokaal, een schitterende en eervolle rol.

Een goede leerkracht laat zwakke leerlingen net zo goed presteren als de gemiddelde leerlingen bij een minder effectieve leerkracht. Op veel scholen is dit gegeven een taboe. In de wetenschap is hier geen verdeeldheid over: de leerkracht maakt het verschil.

We kunnen dus zoveel van elkaar leren en dat kan veel enthousiasme en energie geven. Inspiratie om dingen uit te proberen in je eigen groep. Ervaren dat je handelen het verschil maakt, een mooie bewustwording.

Een leerkracht die duidelijk het verschil maakt voor zijn leerlingen is Douwe Sikkes van het Palet in Arnhem, een school voor moeilijk lerende kinderen. Hij leert zijn kinderen feilloos rekenen door gebruik te maken van twee krachtige didactische principes: één duidelijke oplossingsstrategie en veel herhaling. Dus elke dag wordt er tijd ingeruimd voor inoefenen van de leerstof. Tafels, sommen, sprongen op de getallenlijn worden zeer vlot en correct uit het geheugen opgehaald. Vlotter dan menig leerling uit een reguliere groep 8.

Hiervoor gebruikt hij een bal die hij de leerlingen toewerpt. De som wordt genoemd en alle leerlingen moeten nadenken, want als je de bal krijgt dan moet meteen het antwoord worden gezegd. Een eenvoudige manier om honderd procent taakgerichte leertijd te realiseren.

De zwakke leerlingen horen de antwoorden van moeilijkere sommen die aan de betere rekenaars worden gevraagd. Want een ander verbluffend inzicht dat Sikkes ons geeft, is dat er in de instructie gedifferentieerd kan worden. Niks geen niveaugroepjes die zelfstandig werken en af en toe instructie krijgen van de leerkracht of de klassenassistent, nee geen enkel kind wordt opgegeven. Kinderen leren samen en profiteren van elkaars kwaliteiten.

Het ene kind krijgt als som: $4 + 5$ en de ander $81 - 2$. Alle kinderen hebben succeservaringen en weten waar ze zich bevinden in het leerproces. Ook de leerkracht kent zijn leerlingen en leerlijnen goed. Dat dit de resultaten verhoogt moge duidelijk in.

“Niks geen niveaugroepjes die zelfstandig werken en af en toe instructie krijgen van de leerkracht of de klassenassistent, nee geen enkel kind wordt opgegeven.”

Zulke mooie voorbeelden als dat van de meester met de bal zouden navolging moeten krijgen. Na het horen van een dergelijk verhaal voel ik een onweerstaanbaar enthousiasme om het zelf uit te proberen in mijn eigen klas. Daarom heb ik een bal gekocht bij de speelgoedwinkel en wordt er nu elke dag tien minuten geoefend met de bal, de helft van de tijd die Sikkes gebruikt.

De kinderen genieten ervan: ze steken allemaal hun armen uit na het horen van een som. Het tempo zit er flink in. We oefenen sommen, sprongen op de getallenlijn, splitsingen en nog veel meer. Het digibord staat uit, maar de kinderen genieten volop en zijn zeer betrokken.

De Tempo Toets Rekenen heb ik afgenomen en wat blijkt: alle kinderen zitten op niveau en de meesten zelfs ver daarboven. Dit is de basis voor rekensucces, rekenplezier en ook de basis die nodig is om te kunnen rekenen in betekenisvolle situaties.

Een mooi voorbeeld als dat van de meester met de bal zou moeten worden doorverteld , een podium moeten krijgen. Daarom heb ik de DVD besteld, ballen gekocht en het artikel gekopieerd. Op een kennisbriefing voor het team ontstond nog meer enthousiasme. De ballen vliegen door de school en de reacties zijn heel positief. Zelfs voor hoogbegaafde kinderen schijnt bewegen tijdens het leren erg effectief te zijn.

Binnenkort verschijnt er een onderzoek naar de meester met de bal in het Tijdschrift voor Orthopedagogiek. De uitkomsten zijn spectaculair: de kracht van één duidelijke oplossingsstrategie en veel herhaling wordt weer eens bevestigd.

Meesters en juffen met de bal maken het verschil!

Het artikel in Didaktief:

<http://www.rekencentrale.nl/Recent/DouweSikkes.pdf>

Een DVD aanvragen:

d.sikkes@upcmail.nl

Een goedkope bal die veilig geworpen kan worden:

<http://www.intertoys.nl/speelgoed/super-tele-bal-789046.html>